

Nr 28.

Utlåtande i anledning av väckt motion om pension åt f. d. lokmästaren vid Varberg—Ätrons järnväg A. Larsson.

I en inom andra kammaren under nr 100 väckt motion, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har herr *Sundberg* hemställt, »att riksdagen måtte besluta tillerkänna f. d. lokmästaren vid Varberg—Ätrons järnväg Anton Larsson rätt att jämlikt Kungl. Maj:ts kungörelse nr 648 den 28 juni 1941 samt efterföljande kungörelser i samma ämne uppbära dyrtidshjälp å till honom från enskilda järnvägarnas pensionskassa utgående pension.»

Till stöd för ifrågavarande förslag har anförts följande:

Varberg—Ätrons järnvägsaktiebolag inropades av riksgäldskontoret å exekutiv auktion den 18 april 1932, från vilken dag bolaget övergick i statens ägo. Från och med den 1 juli samma år utarrenderades järnvägen till ett för ändamålet bildat bolag, benämnt Varberg—Kinnareds trafikaktiebolag, vilket bolag trafikerade linjen Varberg—Ätran intill den 1 december 1936 då linjen införlivades med statens järnvägar.

I samband med överlämnandet av järnvägen till arrendebolaget kunde lokmästaren vid Varberg—Ätrons järnväg, Anton Larsson, icke beredas fortsatt anställning vid järnvägen. Upprepade försök från riksgäldskontorets sida att bereda Larsson annan lämplig anställning ledde icke till något resultat, närmast med hänsyn till Larssons hälsotillstånd.

Efter framställning därom av riksgäldskontoret och på förslag av Kungl. Maj:t (prop. 249/1934) beslöt riksdagen bemyndiga riksgäldskontoret att bestrida för Larssons delaktighet i enskilda järnvägarnas pensionskassa stadgade avgifter till kassan, intill dess rätt till pension från kassan tillkomme Larsson. Den 1 juli 1938 erhöll Larsson pension från kassan på grund av försvagad hälsa.

Fråga har sedermera uppstått, huruvida icke Larsson bort komma i åtnjutande av dyrtidshjälp på pensionen jämlikt Kungl. Maj:ts kungörelse nr 648 den 28 juni 1941. Någon självklar rätt till sådan dyrtidshjälp åt Larsson torde näppeligen kunna grundas på ordalydelsen i den åberopade kungörelsen. Däremot torde starka billighetsskäl tala för att Larsson icke ställes utanför denna rätt.

Ehuru Larsson uppbär pension från enskilda järnvägarnas pensionskassa först från en tidpunkt efter det Varberg—Ätrons järnväg införlivades med statens järnvägar, torde Larsson fördenskuil i nu förevarande hänseende icke böra ställas utanför gruppen av äldre pensionärer vid de statsövertagna banorna, vilka äga uppbära dyrtidshjälp på från pensionskassan utgående pensioner. Larsson torde i vart fall och principiellt sett vara hänförlig till de befattningshavare, vilka i samband med en privatbanas övergång i statens ägo få sin pensionsrätt bevarad genom att staten ikläder sig betalningsplikten i fråga om delägarens avgifter till pensionskassan intill pensionsfallet, vid vilket förhållande dyrtidshjälp likaledes utgår på pensionen.

Vidare må framhållas, att det synes främst vara den omständigheten att Varberg—Ätråns järnväg inlöstes av staten vid järnvägens försäljning å exekutiv auktion, som berövat Larsson möjligheten och rätten att få sina intressen bevakade på samma betryggande sätt i samband med järnvägens övertagande av staten, som stått öppen för befattningshavare vid de privatbanor, vilka i annan ordning eller genom köpeavtal övergått i statens ägo. Vid sådant förhållande är det än mera uppenbart att Larsson icke bör i fråga om rätten till dyrtidshjälp på pensionen komma i en för honom ogynnsam undantagsställning.

Utskottet.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att den enskilda järnväg, Larsson tillhört, den 18 april 1932 övergick i statens ägo och den 1 november 1936 införlivades med statens järnvägar. Det framgår vidare, att Larsson, som var delägare i enskilda järnvägarnes pensionskassa, avgick ur tjänst den 1 juli 1932 utan rätt till pension, att staten enligt beslut av 1934 års riksdag bestritt för Larssons fortsatta delaktighet i kassan stadgade avgifter samt att Larsson uppbär pension från nämnda kassa alltsedan år 1938. Då Larsson alltså icke pensionerats, innan den enskilda järnväg, han tillhörde, övertogs av staten och han ej heller övergått i statens järnvägars tjänst, är han enligt gällande bestämmelser icke berättigad att åtnjuta dyrtidshjälp å pensionen. Det i motionen väckta förslaget avser, att Larsson genom särskilt riksdagsbeslut skulle tillerkännas rätt att uppbära dyrtidshjälp. Med hänsyn till de i ärendet föreliggande särskilda förhållandena finner utskottet det vara med billighet förenligt, att Larsson beredes förmånen av dyrtidshjälp. Enligt vad utskottet under hand inhämtat, torde ett bifall till förslaget icke behöva medföra några icke önskvärda konsekvenser. Dyrtidshjälpen torde böra utgå räknat från och med den 1 januari innevarande år. Utskottet hemställer förty,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 100, må medgiva, att f. d. lokmästaren Anton Larsson må, räknat från och med den 1 januari 1947, å honom tillkommande pension från enskilda järnvägarnes pensionskassa uppbära dyrtidshjälp enligt därom gällande bestämmelser.

Stockholm den 11 april 1947.

På bankoutskottets vägnar:

GUST. SVEDMAN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Andersson i Rossvik, Leander, Edin, Petersson i Karlskrona, Fahlander, Andersson i Tidaholm, Persson i Älvdalsåsen och Persson i Vinslöv*;

från andra kammaren: herrar Svedman, Paulsen, Andersson i Munkaljungaby, Fröderberg, Sundberg, von Seth, Nilsson i Landskrona och Persson i Norrby*.

* Ej närvarande vid justeringen.